

Kirje

11.5.2026

VN/6094/2026
VN/6094/2026-OKM-21

Jakelussa mainittu

Opetus- ja kulttuuriministeriön lausunto

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt opetus- ja kulttuuriministeriöltä lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain muuttamisesta (uhka-arvio)

Opetus- ja kulttuuriministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä ja lausuu seuraavaa.

Kommentit oma-aloitteisesta tiedonluovutusvelvollisuudesta

Opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa yleisenä huomiona pykälän 2 momentin osalta, että kun tietoja luovutetaan poliisille, on todennäköistä, että tietoja luovutetaan enemmän kuin mitä poliisi tarvitsisi. Tätä tiedon luovutuksen laajuutta on erityisesti tarpeen tarkastella mm. tietosuoja-asetuksen minimointiperiaatteen ja käyttötarkoitussidonnaisuuden kannalta.

Kommentit poliisin pyynnöstä tapahtuvasta tiedonluovutuksesta

Esityksen 62 §:n 3 momentissa ehdotetaan, että palvelunantajan vastaavalla johtajalla olisi velvollisuus luovuttaa päällystään kuuluvalle poliisimiehelle tämän pyynnöstä henkeen tai terveyteen kohdistuvan uhkan arviointia ja uhkaavan teon estämistä varten välttämättömät tiedot. Koska kysymyksessä olevat tiedot ovat salassa pidettäviä (tieto henkilön yksityiselämästä ja terveydentilasta), luovutettavat tiedot on rajattu välttämättömiin. Säännöksestä ei käy selkeästi ilmi, kuka tekee arvioinnin siitä, mitkä tiedot ovat välttämättömiä luovuttaa. Säännöksestä voi saada sen käsityksen, että palvelunantajan pitäisi arvioida se, mitkä terveydenhuoltoon tai sosiaalitoimeen henkilöstä kerätyt tiedot ovat poliisille välttämättömiä ja jotka siten olisi luovutettava. Käytännössä tiedon luovuttaja on vastuussa siitä, että luovutettavat tiedot ovat välttämättömiä luovutettavaa tarkoitusta varten. Opetus- ja kulttuuriministeriön mielestä säännös edellyttää jatkovalmistelua, ja sen tulisi olla nykyistä tarkkarajaisempi. Sote henkilöstöllä ei välttämättä ole osaamista arvioida mitä tietoja sen tulisi luovuttaa poliisille.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Opetus- ja kulttuuriministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 29
00023 Valtioneuvosto

Meritullinkatu 10
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

kirjaamo.okm@gov.fi

Muut kommentit

Lopuksi opetus- ja kulttuuriministeriö toteaa, että tiedonhallinnan näkökulmasta esitystä voisi olla vielä tarpeen täydentää. Esimerkiksi Tiedonhallintalautakunta on suositellut, että säännösten valmistelun yhteydessä arvioitaisiin ehdotuksen vaikutuksia viranomaisten tiedonhallinnan vastuisiin, tietoturvallisuusvaatimuksiin ja -toimenpiteisiin, tietoaineistojen muodostamiseen ja sähköiseen luovuttamistapaan sekä asian- ja palvelujen tiedonhallintaan. Näin pysyisivät viranomaiset saamaan omassa arvioinnissaan tarvitsemiaan lähtötietoja ministeriön toteuttamasta arvioinnista.

Opetus- ja kulttuuriministeriö nostaa esiin esityksen epäjohdonmukaisuuden oppilas- ja opiskelijahuoltolain (1287/2013) osalta. Mikäli ilmoitusvelvollisuus koskee myös opiskeluhuollon psykologeja ja kuraattoreja, on mahdollista, että velvollisuudesta syntyy ristiriitoja oppilas- ja opiskelijahuoltolain tarkoituksen eli varhaisen tuen turvaamisen sekä opiskeluhuoltopalvelujen yhdenvertaisen saatavuuden ja laadun kanssa. Ilmoitusvelvollisuutta voidaan pitää osittain ongelmallisena suostumukseen perustuvan, yksittäisen opiskelijan tueksi koottavan monialaisen asiantuntijaryhmän toiminnan kannalta, johon voi osallistua myös opetuksen järjestäjän henkilöstöä. Oppilas- ja opiskelijahuoltolaissa säädetään erikseen asiantuntijaryhmää koskevasta oikeudesta pyytää ja saada salassa pidettäviä tietoja sekä opiskeluhuoltoon osallistuvien viranomaisten oikeudesta poiketa salassapitovelvoitteista.

Esityksen perusteella ei ole selvää, koskeeko ilmoitusvelvollisuus sosiaali- ja terveysalan opiskelijoita, kun ne suorittavat koulutukseen sisältyvää harjoittelua palvelujärjestelmässä. Opetus- ja kulttuuriministeriö edellyttää, että tämä selkeytetään esityksessä. Opetus- ja kulttuuriministeriö ei pidä tarkoituksenmukaisena, että ilmoitusvelvollisuus koskisi opiskelijoita. Ilmoitusvelvollisuuden edellyttämien seikkojen arviointia voi pitää liian vaativana tehtävänä opiskelijalle.

Palvelunantajilla voi olla vaikeuksia arvioida ennakkollisesti teon vakavuutta, millaista harkintavaltaa voisi käyttää ja miten kutakin tapausta pitäisi arvioida. Lain valvontakeinot keinot ovat puutteellisia, jolloin säädös saattaa jäädä käytännössä tehottomaksi tai muodolliseksi. Luottamukselliset suhteet palveluissa voivat vaarantua.

Kansliapäällikkö

Heidi Backman

Neuvotteleva virkamies

Merja Niemi

Jakelu

STM Sosiaali- ja terveysministeriö

VN/6094/2026-OKM-21

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: